

Partea I

PSIHOISTORICII

1

HARI SELDON – ...născut în anul 11988 al Erei Galactice, decedat în 12069. În mod curent, datele sunt transpuse în conformitate cu calendarul Erei Fundației: 79, respectiv 1 E.F. Născut într-o familie din clasa mijlocie de pe Helicon, Sectorul stelar Arcturus (unde tatăl său, conform unei legende de autenticitate îndoielnică, cultiva tutun în uzinele hidroponice planetare), Seldon a dovedit din copilărie talente matematice deosebite. Episoadele anecdotice legate de însușirile lui în această privință sunt numeroase, iar unele chiar se contrazic. Se spune astfel că la vârsta de doi ani...

...Neîndoios, contribuțiile lui cele mai de seamă s-au înregistrat în domeniul psihoistoriei. Înainte de Seldon, domeniul respectiv se rezuma la un set de axiome vagi; mulțumită lui, a devenit o știință profundă statistică...

...Sursa cea mai autorizată asupra detaliilor vieții lui Seldon rămâne biografia scrisă de Gaal Dornick, care, în tinerețe, l-a cunoscut pe matematician cu doi ani înaintea morții sale. Istoria întâlnirii lor...

ENCICLOPEDIA GALACTICĂ*

Se numea Gaal Dornick și era un simplu provincial care nu văzuse niciodată Trantorul. Mai precis, nu văzuse planeta

---

* Citatele reproduse din *Enciclopedia Galactică* sunt preluate din ediția 116, publicată în anul 1020 E.F. de Enciclopedia Galactică Publishing Co., Terminus, cu acordul editurii.

pe viu, deoarece, desigur, o văzuse de multe ori la hipervideo și, ocazional, în spectaculoasele emisiuni tridimensionale de știri care prezentau o Încoronare Imperială sau începerea vreunui Consiliu Galactic. Trebuie știut că, deși trăise toată viața pe Synnax, o planetă dintr-un sistem stelar aflat la periferiile Curentului Albastru, tânărul nu fusese complet izolat de civilizație. În epoca respectivă, nu s-ar fi putut afirma așa ceva despre niciun colțișor al Galaxiei.

Pe atunci în Galaxie existau aproape douăzeci și cinci de milioane de planete locuite și toate se supuneau Imperiului, a cărui capitală era Trantor. Era ultima jumătate de secol în care s-a mai putut consemna o asemenea vasalitate.

Călătoria aceea reprezenta pentru Gaal apogeul incontestabil al fragedei lui cariere științifice. Nu era prima sa ieșire în spațiu, așa încât, privită doar ca un voiaj și nimic mai mult, n-ar fi însemnat mare lucru pentru el. De fapt, înainte de asta fusese numai până la unicul satelit al Synnaxului, ca să culeagă date pentru teza de doctorat consacrată mecanicii derivei meteoritilor, însă zborul spațial rămânea același, indiferent dacă parcurgeai o jumătate de milion de kilometri sau tot atâția ani-lumină.

Tânărul se încordase totuși puțin înaintea Saltului prin hiperspațiu, un fenomen de care nu aveai parte în simplele zboruri interplanetare. Saltul rămânea – și probabil că avea să rămână de-a pururi – unica metodă practică de călătorie interstelară. Prin spațiul obișnuit nu te puteai deplasa cu o viteză mai mare decât cea a luminii vizibile (un amănunt științific care făcea parte dintre cele cunoscute încă din zorii uitați ai istoriei umane), ceea ce ar fi însemnat ani buri de călătorie chiar și între sisteme populate aflate foarte aproape unele de altele. Pe de altă parte, călătorind prin hiperspațiu, regiunea aceea irimagabilă care nu era nici spațiu, nici timp, nici materie, nici energie, care, pe scurt, nu era nimic cunoscut, puteai străbate Galaxia într-o clipită pe toată lungimea ei.

Gaal așteptase primul dintre Salturile acelea cu o teamă aproape imperceptibilă cuiibărită în adâncul măruntaielor, dar totul luase sfârșit printr-o simplă trepidație neînsemnată, un ușor tremur interior care încetase cu o clipă înainte de a fi sigur că-l simțise. Asta fusese totul!

Iar după aceea, rămăseseră doar nava, mare și sclipitoare, produsul elegant a douăsprezece mii de ani de progres imperial, și el însuși, proaspăt doctor în matematică, invitat de celebrul Hari Seldon să vină pe Trantor și să se alăture vastului și cumva misteriosului Proiect Seldon.

După dezamăgirea produsă de Salt, Gaal așteptase cu nerăbdare prima imagine a Trantorului. Vizita des puntea de observație spațială. Obloanele de oțel se ridicau la ore anunțate din timp și tânărul se găsea întotdeauna acolo, privind strălucirea puternică a stelelor și bucurându-se de aglomerarea incredibil de cețoasă a unui roi stelar care aducea cu un conglomerat gigantic de licurici prinși în zbor și încremeniți pe vecie. La un moment dat, la mai puțin de cinci ani-lumină de navă se aflase fuiorul rece, alb-albastru, al unei nebuloase gazoase, care se lățise peste hublou aido-ma unui șuvoi îndepărtat și lăptos, umplând puntea cu un fior înghețat, și dispăruse din vedere peste două ore, după alt Salt.

Prima imagine a soarelui lui Trantor fusese un grăunte alb, aproape pierdut printre nenumărați grăunți asemănători, pe care îl recunoscuse numai fiindcă fusese indicat de ghidul navei. În apropierea centrului galactic, stelele erau dese. Cu fiecare Salt, însă, grăunțele acela strălucea mai puternic, acoperindu-le pe celelalte, eclipsându-le și alungându-le din jur.

Un ofițer naval intră în încăpere și anunță:

— Puntea de observație va fi închisă pentru restul călătoriei. Pregătiți-vă de aterizare!

Gaal îl urmă repede și îl prinse de mâneca uniformei albe, brodată cu emblema imperială „Nava-și-Soarele”.

— N-aș putea să mai rămân? întrebă el. Aș dori să văd Trantorul.

Ofițerul îi zâmbi și Gaal se îmbujoră ușor. Își dădu seama că vorbea cu un pronunțat accent provincial.

— Măine dimineată vom coborî pe Trantor, răspunse ofițerul.

— Voiam să spun că aș dori să văd planeta din spațiu.

— Ah . . . Îmi pare rău, băiete! Dacă acesta ar fi fost un iaht spațial, s-ar fi putut să-ți satisfacem curiozitatea. Coborâm însă pe partea soarelui. Cred că nu dorești să fii orbit, ars și iradiat în același timp, nu?

Gaal se răsuci pe călcâie și porni să se îndepărteze. Ofițerul strigă după el:

— Oricum, Trantorul n-ar fi decât o ceață gri, puștiule! De ce nu te înscrii la un tur spațial, după ce ajungi pe planetă? Este ieftin.

Tânărul întoarse capul și privi peste umăr.

— Vă mulțumesc foarte mult.

Era o copilărie să se simtă dezamăgit, însă și adulții pot avea astfel de momente, iar Gaal simți un nod în gât. Nu văzuse niciodată planeta Trantor desfășurată în toată splendoarea ei, în mărime naturală, și nu crezuse că va fi nevoit să mai aștepte pentru asta.

2

Nava ateriză însoțită de o cacofonie de sunete. Cel mai pătrunzător era șuierul îndepărtat al atmosferei pe care o străbăteau și care luneca pe lângă fuzelajul metalic. Urmau zumzetul continuu al aparatelor de condiționare a aerului, care se luptau cu căldura produsă prin frecare, și uruitul mai lent al motoarelor ce asigurau decelerarea. Peste ele se suprapuneau larma bărbaților și femeilor care se adunau

în incintele de debarcare și scrâșnetele vinciurilor care ridicau bagaje, colete și mărfuri până în axa longitudinală a navei, de unde, ulterior, aveau să fie transportate la platforma de descărcare.

Gaal simți ușoara trepidație care anunța dispariția mișcării autonome a navei. De câteva ore, câmpul gravitațional propriu fusese înlocuit de cel planetar. Mii de pasageri așteptaseră răbdători în incintele de debarcare, ce basculau lin pe câmpuri de forță flexibile pentru a-și adapta orientarea față de direcția schimbătoare a forțelor de gravitație. Coborau încetșor pe rampele spiralate, spre ecluzele care se căscau uriașe.

Gaal nu avea multe bagaje. Tânărul așteptă în fața unui ghișeu, până ce acestea-i fură despachetate abil și rapid, apoi puse îndărăt în ordine. Pașaportul îi fu cercetat și ștampilat. El, unul, nu acordă nicio atenție formalităților vamale.

Se găsea pe Trantor! Aerul părea ceva mai dens, gravitația puțin mai mare decât pe Synnax, planeta lui natală, dar erau amănunte cu care avea să se obișnuiască. Se întreabă dacă avea să se obișnuiască, însă, cu imensitatea.

Terminalul de debarcare era enorm. Plafonul mai că se pierdea în înălțimi și Gaal își imagină că sub dimensiunile sale gigantice se puteau forma nori. Era imposibil să distingă pereții opuși ai terminalului; doar oameni, birouri și podea convergentă, care se pierdeau ca într-o pâclă în depărtare.

Bărbatul din spatele ghișeului vorbea din nou. Părea nervos.

— Dă-i drumul, Dornick, zise el.

Fusese nevoit să-i deschidă din nou pașaportul ca să-și amintească numele.

— Unde .. unde..., bolborosi Gaal.

Vameșul schiță un gest scurt cu degetul mare.

— Taxiurile sunt la dreapta și a treia la stânga.

Gaal porni, zărind spiralele strălucitoare de lumină care atârnau în văzduh și anunțau: TAXIURI ÎN TOATE DIRECȚIILE.

O siluetă se desprinsese din mulțimea anonimă și se opri înaintea ghișeului, imediat după ce se îndepărtase Gaal. Vameșul își ridică privirea și aprobă scurt din cap. Silueta îi răspunse tot printr-o încuviințare fără cuvinte și-l urmă pe tânăr.

Îl ajunse la timp ca să-i audă destinația.

* * *

Gaal se trezi lipit de o balustradă.

Plăcuța indicatoare anunța: „Dispecer”. Bărbatul la care se referea indicatorul nu ridică ochii, ci se mulțumi să întrebe:

— Destinația?

Gaal nu era sigur, dar orice șovăială, fie ea de câteva secunde, însemna că în spatele lui creștea coada în așteptare.

Dispecerul înălță privirea.

— Destinația?

Matematicianul nu dispunea de prea mulți bani, însă era vorba despre o singură noapte, după care urma să primească o slujbă. Încercând să pară cât mai nonșalant, rosti:

— Un hotel bun, vă rog.

Dispecerul nu fu impresionat.

— Toate sunt bune. Precizați unul.

— Cel mai apropiat, vă rog, zise cu disperare Gaal.

Bărbatul atinse o tastă. O linie subțire de lumină apăru pe podea, șerpuind printre altele care scliceau mai mult sau mai puțin puternic, în diverse culori și nuanțe. În mâna tânărului fu îndesat un tichet care strălucea ușor.

— Unu și doisprezece, anunță Dispecerul.

Gaal băjbâi după monede.

— Unde mă duc? întrebă el.

— Urmați lumina. Tichetul va străluci atât timp cât mergeți în direcția cea bună.

Gaal ridică privirea și porni. Sute de oameni se deplasau pe podeaua uriașă, urmărindu-și traseele individuale, oprindu-se în punctele de intersecții și continuând după aceea pentru a ajunge la destinațiile personale.

Traseul lui se încheie. Un bărbat în uniformă țipătoare galben cu albastru, strălucitoare și nou-nouță, din plastextil anti-pete, se întinse să-i ia bagajele.

— Direct la Luxor, spuse el.

Urmăritorul lui Gaal auzi destinația. Îl auzi de asemenea pe matematician zicând „Perfect” și-l privi urcând în vehiculul cu bot teșit.

* * *

Taxiul decolă pe verticală și Gaal se holbă afară, prin fereastra curbată și transparentă, minunându-se de senzația zborului în interiorul unei clădiri și prinzându-se instinctiv de spătarul scaunului șoferului. Imensitatea se contractă și oamenii devin fumici împrăștiate aleatoriu. Scena se reduce mai mult și lunecă spre înapoi.

În față apăru un perete. Începea sus, în văzduh, și se înălța pierzându-se din vedere. Era presărat de orificii, care nu erau altceva decât gurile unor tuneluri. Taxiul lui Gaal avansă către una dintre ele și plonjă în interiorul deschiderii. Pentru o clipă, matematicianul se întrebă într-o doară cum putuse șoferul să aleagă dintre atâtea.

Nu mai zărea decât beznă, întreruptă doar de fulgerul ocazional al vreunei lumini indicatoare colorate, care mai alunga întunericul. De jur împrejur se auzea numai vuietul deplasării lor rapide.

Gaal se aplecă înainte, compensând decelerația, iar taxiul țâșni afară din tunel și coborî iarăși la nivelul solului.

— Hotel Luxor, anunță șoferul în mod inutil.

Îl ajută pe Gaal să-și scoată bagajele, acceptă cu un aer profesionist bacșișul de o zecime de credit, luă un pasager care aștepta și decolă imediat.

Din clipa debarcării și până atunci, nu se zărise nici măcar un crâmpei de cer.

3

TRANTOR – ...La începutul mileniului al XIII-lea, tendința respectivă a atins apogeul. Funcționând neîncetat, timp de sute de generații, drept centru al guvernării imperiale și fiind situată în centrul Galaxiei, printre lumile cele mai populate și mai avansate tehnologic ale sistemului, Trantor nu putea fi decât cea mai mare și mai bogată aglomerare pe care o cunoscuse vreodată rasa umană.

Progresând continuu, urbanizarea ei ajunsese finalmente la maximum. Întreaga suprafață continentală a Trantorului, însumând aproape 195 000 000 km², era un singur oraș. În perioada de maximum, populația era de peste patruzeci de miliarde. Numărul acesta enorm de trantorienți slujea aproape exclusiv necesitățile administrative ale Imperiului și era încă mult prea mic pentru asemenea sarcină complicată. (Nu trebuie uitat că imposibilitatea administrării corespunzătoare a Imperiului Galactic sub conducerea neinspirată a ultimilor împărați a constituit un factor esențial în Prăbușire.) Zilnic, flote de zeci de mii de nave spațiale aduceau pe mesele trantorienilor produse de pe douăzeci de planete agricole...

Dependența Trantorului de alte planete pentru asigurarea hranei și, de fapt, pentru asigurarea tuturor necesităților vitale, i-a sporit treptat vulnerabilitatea în fața unei cuceriri prin blocadă. În ultimul mileniu al existenței Imperiului, revoltele devenite deja rutină i-au făcut pe împărați să înțeleagă, rând pe rând, acest aspect, iar politica imperială s-a rezumat aproape exclusiv la protejarea delicatei vene jugulare a Trantorului...

Gaal nu avea certitudinea că soarele strălucea; nu știa de fapt nici dacă era zi sau noapte. Îi era rușine să întrebe. Întreaga planetă părea să trăiască sub metal. Masa pe care tocmai o terminase fusese etichetată „prânz”, însă existau multe planete care trăiau conform unei ore standard care nu ținea seama de alternanța, poate incomodă, a zilelor și a nopților. Vitezele de rotație ale planetelor difereau, iar tânărul nu o cunoștea pe cea a Trantorului.

La început urmă entuziasmat indicatoarele spre „Solarium”, dar descoperi că era o simplă sală destinată bronzării artificiale. Zăbovi, șovăind câteva clipe, apoi reveni în holul principal al Luxorului.

— De unde pot cumpăra un bilet pentru un tur al planetei? se adresă recepționarului.

— Chiar de-aici.

— Și când începe turul?

— Tocmai l-ați pierdut. Următorul este mâine. Cumpărați-vă un bilet acum și vă rezervăm noi un loc.

— Ah...

A doua zi avea să fie prea târziu; trebuia să se prezinte la Universitate.

— Și nu există, insistă Gaal, vreun turn de observație... sau ceva similar? Adică ceva sub cerul liber.

— Ba da! Dacă doriți, vă putem vinde un bilet pentru așa ceva. O clipă numai, să verific dacă nu plouă.

Recepționarul apăsă o tastă aflată la nivelul cotului său și citi literele care se derulau grăbite pe un ecran opac. Gaal citi împreună cu el.

— Vremea este bună, anunță recepționarul. Dacă stau să mă gândesc, cred că acum este anotimpul uscat. Eu, unul – continuă pe un ton neoficial –, nu mă dau în vânt să ies pe-afară. Ultima dată am fost sub cerul liber acum trei ani. Știți, dacă îl vezi o dată, cam asta-i tot... Pofțiți biletul! În spate e un ascensor special cu inscripția „Spre turn”. Urcăți în el.

Ascensorul era un model nou, care funcționa pe baza respingerii gravitaționale. Gaal intră, urmat de alți turiști. Liftierul apăsă un buton. Pentru o clipă, tânărul se simți suspendat în aer, când gravitația deveni nulă, apoi își recâștigă o parte din greutate, în vreme ce ascensorul accelera în sus. Urmă apoi decelerația și tălpile lui Gaal se desprinseră de podea. Fără să vrea, scoase un țipăt de spaimă.

— Băgați picioarele sub opritoare! sa răsti liftierul. De ce nu citiți instrucțiunile?

Ceilalți pasageri procedaseră deja ca atare și zâmbeau spre matematician, care încerca, cu disperare și în zadar, să coboare de pe perete. Încălțările celorlalți presau în sus, sub barele cromate care se întindeau de-a curmezișul podelei, în două șiruri paralele distanțate la șaiszeci de centimetri. Când intrase în cabină, Gaal le observase, dar nu le băgase în seamă.

După aceea, brațul cuiva se ridică și-l trase în jos.

Îcnind, Gaal bolborosi niște mulțumiri, chiar în clipa când ascensorul opri.

Tânărul ieși pe o terasă deschisă, scăldată într-o strălucire albă care-i rănea ochii. Bărbatul a cărui mână îl prinsese cu numai câteva clipe în urmă veni imediat în spatele lui.

— Sunt destule scaune, rosti el cu blândețe.

Gaal închise gura pe care o uitase căscată și încuviință:

— Așa se pare.

Porni în mod automat spre scaune, apoi se opri și spuse:

— Dacă nu vă supărați, m-aș opri pentru o clipă la parapet. Aș vrea... aș vrea să privesc puțin în jur.

Celălalt flutură înțelegător din mână, iar Gaal se aplecă peste parapetul înalt până la umăr și sorbi din ochi panorama.

Îi era imposibil să distingă solul, care se pierdea sub complexitatea incredibilă a structurilor clădite de mâna omului. Pe fundalul cerului nu putea zări alt orizont decât al metalului, care se întindea până la un cenușiu aproape uniform,

și înțelese că același peisaj se regăsea pe toată suprafața continentală a Trantorului. Nu se vedea aproape nicio mișcare – exceptând cele câteva vehicule de croazieră care pluteau leneș pe cer –, dar știa că sub învelișul metalic al planetei forfoteau miliarde de oameni.

Niciunde nu se zărea o nuanță de verde; nu existau vegetație, sol sau alte forme de viață în afară de oameni. În mod vag, tânărul știa că undeva pe planetă se înălța palatul imperial, în mijlocul unei suprafețe de douăzeci și cinci de mii de hectare de sol natural, acoperită de verdele arborilor și de curcubeiele florilor. Era o insulă în mijlocul unui ocean din oțel, dar nu o putea vedea de acolo. Putea să fie și la cincisprezece mii de kilometri depărtare... N-avea de unde ști.

Cât de curând, trebuia neapărat să efectueze turul planetei!

Oftă sonor și conștientiză pentru prima dată că ajunsese finalmente pe Trantor, planeta care era centrul întregii Galaxii și nucleul rasei umane. Nu zări niciunul dintre punctele ei slabe. Nu văzu coborând navele care o aprovizionau cu alimente. Nu află de existența unei vene jugulare care lega cele patruzeci de miliarde de trantorieni de restul Galaxiei. Era conștient doar de cea mai măreață dintre realizările omenirii: cucerirea completă, și aproape disprețuitoare, a unei planete.

Se îndepărtă de parapet, privind cumva în gol. Amicul său din ascensor îi arătă scaunul de lângă el și Gaal se așeză.

Bărbatul îi zâmbi.

– Mă numesc Jerril. Ești pentru prima dată pe Trantor?

– Da, domnule Jerril.

– Mă gândeam eu. Jerril este prenumele meu. Trantor te poate fascina, dacă ești o fire poetică, totuși trantorienii nu urcă niciodată aici. Locul ăsta nu le place. Îi neliniștește.

– Îi neliniștește?! Apropo, eu mă numesc Gaal. De ce să-i neliniștească? Este magnific!

— E subiectiv, Gaal. Dacă te naști într-o cabină minusculă și crești pe un coridor, dacă lucrezi într-un cubicul și-ți petreci concediile într-un „Solarium” ticsit, atunci, când ieși în aer liber, neavând decât cerul deasupra, se poate să faci o cădere nervoasă. Trantorienii își aduc anual copiii aici, după ce împlinesc cinci ani. Nu știu dacă le slujește la ceva. De fapt, nu-i suficient, iar la primele vizite copiii țipă până fac crize de isterie. Ar trebui să înceapă imediat după ce-i înțarcă și să-i aducă aici săptămânal.

Făcu o pauză scurtă, după care continuă:

— Bineînțeles, de fapt nu prea contează. Ce s-ar întâmpla dacă n-ar urca niciodată aici? Sunt fericiți acolo, jos, de unde conduc Imperiul. Apropo, cât de sus crezi că suntem?

— Opt sute de metri? răspunse Gaal, întrebându-se dacă nu fusese naiv.

Probabil că fusese, deoarece Jerril chicoti încetisor.

— Nu, îi răspunse. Doar la o sută cincizeci.

— Cum?! Dar ascensorul a mers aproape...

— Știu, însă cel mai mult a durat până am ajuns la suprafață. Trantorul coboară în subteran mai bine de un kilometru și jumătate. Este aidoma unui aisberg. Nouă zecimi sunt ascunse privirii. În zonele de țărm, coboară chiar câțiva kilometri sub platformele oceanice. De fapt, suntem atât de afundați în sol, încât putem exploata diferența dintre temperatura de la suprafață și cea de la adâncimea de trei kilometri, pentru a ne asigura toată energia necesară. Știai asta?

— Nu. Credeam că folosiți generatoare atomice.

— Le-am folosit, cândva. Soluția asta este însă mai ieftină.

— Îmi dau seama.

— Cum ți se pare totul?

Pentru o clipă, atitudinea prietenoasă a bărbatului se transformă în șiretenie. Avea ceva aproape viclean.

Gaal își caută cuvintele.

— Magnific, repetă el.

— Ai venit în concediu? În excursie? Ca turist?

— Nu chiar... De fapt, dintotdeauna mi-am dorit să vizitez Trantorul, dar am venit în primul rând pentru o slujbă.

— Da?

Gaal se simți obligat să detalieze.

— Voi lucra la Universitatea Trantor, la proiectul doctorului Seldon.

— Seldon Corbul?

— Nu, nu! Eu mă refer la Hari Seldon... psihoistoricul Seldon. Nu cunosc pe nimeni cu numele Seldon Corbul.

— La Hari mă refeream și eu. Este poreclit „Corbul”, înțelegi? Prezice întruna dezastre.

— Cu adevărat?

Tânărul era realmente uluit.

— Nu cred că nu știai toate astea.

Jerril își pierdu zâmbetul.

— Doar ai venit să lucrezi pentru el, nu?

— Da, așa este, sunt matematician. Dar de ce prezice dezastre? Și ce fel de dezastre?

— Tu la ce fel te-ai gândi?

— Mă tem că n-am nici cea mai vagă idee. Am citit lucrările publicate de Seldon și de colectivul lui. Se referă la teoria matematică.

— Bineînțeles... cele pe care le publică.

Gaal se simți iritat.

— Cred că mă voi retrage în camera mea. Mă bucur de cunoștință.

Jerril flutură cu indiferență brațul în semn de adio.

* * *

Ajuns în cameră, Gaal găsi înăuntru un bărbat. Pentru o clipă, fu prea uimit ca să articuleze inevitabila întrebare „Ce căutați aici?” care îi venise pe buze.

Necunoscutul se ridică. Era bătrân, aproape pleșuv și mergea șchiopătând, dar avea ochi albaștri și foarte strălucitori.

— Sunt Hari Seldon, vorbi el cu o clipă înainte ca mintea amețită a lui Gaal să-i asocieze chipul cu numeroasele fotografii pe care le văzuse.

4

PSIHOISTORIE – ... *Utilizând concepte non-matematice, Gaal Dornick a definit psihoistoria ca fiind acea ramură a matematicii care se ocupă cu studiul reacțiilor conglomeratelor umane în prezența unor stimuli sociali și economici dați...*

...În toate aceste definiții se pornește de la premisa că studiul ia în calcul un conglomerat uman suficient de mare încât analiza statistică să fie validă. Ordinul de mărime poate fi determinat cu ajutorul teoremei I a lui Seldon, care... O altă premisă obligatorie este ca respectivul conglomerat uman să nu conștientizeze demersurile analizei psihoistorice, astfel încât reacțiile sale să rămână cu adevărat aleatorii...

La baza întregii psihoistorii valabile se află dezvoltarea funcțiilor Seldon, care au proprietăți congruente celor aparținând unor forțe sociale și economice de tipul...

ENCICLOPEDIA GALACTICĂ

— Bună ziua, domnule, zise Gaal. Eu... ăăă... nu...

— Nu te așteptai să ne întâlnim mai devreme de mâine, așa este? În mod normal, n-am fi făcut-o. Atâta doar că, dacă intenționăm să ne folosim de serviciile tale, trebuie să acționăm rapid. Recrutarea de personal se îngreunează întruna.

— Nu înțeleg, domnule.

— În turnul de observație ai stat de vorbă cu un bărbat, nu-i așa?

— Da. Se numea Jerril. Asta-i tot ce știu despre el.